

هنرهای تجسمی در سال ۱۴۰۰ به کدام سو می‌رود؟

در هنوز بر همان پاشنه می‌چرخد

علیرضا بخشی استوار

مختلف به وجود آورد که نیازی به تشریح آن نیست چرا که همه همچنان در این وضعیت غیرطبیعی در حال زیستن هستیم. هنر و دنیای پیرامونی آن هم از این قواعد مستثنی نبود. تئاتر، کنسرت‌ها، سینماها بارها به تعطیلی کشیده شدند و باز در یک برزخ معلق تعطیل شدند و هنرمندان به این تعطیلی در بازه‌های مختلف زمانی طی یکسال گذشته عادت کردند.

هنرهای تجسمی به عنوان یکی از شاخه‌های مهم در عرصه هنر هم در این بازه، دچار معضلات و مشکلاتی شد. جدای از تعطیلی چندبار گالری‌ها، برخی از رویدادها و ایونت‌های مهم تجسمی هم در نیمه نخست سال گذشته به تعطیلی کشیده شدند. اما گذشت زمان و جستجوی مداوم دست‌اندرکاران در حوزه‌های خصوصی و دولتی منجر به ایجاد راهکارهای جدیدی شد که شاید برای نخستین بار

تجربه می‌شدند. نمونه مشخص این اتفاق برگزاری آنلاین و سه بعدی نمایشگاه «تیر آرت» در تابستان ۹۹ بود که در حال حاضر مهم‌ترین آرت‌فری است که در ایران برگزار می‌شود و برگزارکننده آن بخش خصوصی است. حتی برگزاری آنلاین نمایشگاه‌ها هم در قالب یک طرح پیشنهادی در مدت زمان محدودی به اجرا درآمد اما هر چه بود کیفیت تماشاگر آثار هنری از نزدیک را نداشت و به همین دلیل با عدم استقبال مواجه شد.

حتی «حراج تهران» که به شکل معمول باید در قالبی حضوری برگزار شود امسال تجربه دیگری را پشت سر گذاشت. در این رویداد، خریداران آثار و مجموعه‌داران طی چند روز و با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی آثار را از نزدیک مشاهده کرده و سپس در پلتفرمی آنلاین مبادرت به خرید آثار هنری کردند که این اتفاق هم در تاریخ این حراج اتفاقی نادر بود.

در سال گذشته بسیاری از گالری‌ها هم‌زمان با آغاز پاییز و روزهای رونق همیشگی نمایشگاه‌ها، اقدام به برگزاری نمایشگاه با تعیین وقت قبلی کردند که این نیز به اندازه خود پدیده‌ای نادر در طول حیات گالری‌ها در ایران بود. پدیده‌ای که البته می‌توانست مخاطب حداقلی از هنرهای تجسمی را در روند رویدادها و نمایشگاه‌ها قرار دهد اما یکی از مشکلاتی که در کنار خود داشت ارجحیت حضور مجموعه‌داران در نمایشگاه‌ها به عنوان نبض اصلی اقتصاد هنر بر سایر مخاطبان به خصوص دانش‌جویان هنر و علاقمندان به آثار تجسمی از سایر حوزه‌ها بود. اما در شرایطی که بسیاری از مشاغل به تعطیلی کامل کشیده شدند این اتفاق آفاق کوچکی را به روی فعالان در این عرصه گشود. البته این تجربه منجر به آن شد تا برخی از مهم‌ترین رویدادهای تجسمی

مثل دوسالانه سرامیک، جشنواره هنرهای تجسمی فجر، جشن تصویر سال و رویدادهایی مشابه این نمایشگاه‌های گسترده هم با رعایت پروتکل‌های بهداشتی برگزار شود و علاقمندان و گالری‌دارها و هنرمندان از پس این تجربه قطعاً آسان‌تر و با خیالی آسوده‌تر اقدام به برگزاری نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجسمی خود خواهند کرد. کرونا اگر چه در لایه ظاهری یعنی برگزاری فیزیکی نمایشگاه‌ها طی سال گذشته اختلال ایجاد کرد اما روند حرکت برخی هنرمندان و گالری‌ها نشان می‌دهد، اقتصاد هنر و خرید و فروش آثار همچون گذشته البته با سیر اندک نزولی در جریان است و شیوع این ویروس، آنچنان که باید بر این چرخه تاثیر منفی نگذاشته است.

کرونا اگر چه در لایه ظاهری یعنی برگزاری فیزیکی نمایشگاه‌ها طی سال گذشته اختلال ایجاد کرد اما روند حرکت برخی هنرمندان و گالری‌ها نشان می‌دهد، اقتصاد هنر و خرید و فروش آثار همچون گذشته البته با سیر اندک نزولی در جریان است و شیوع این ویروس، آنچنان که باید بر این چرخه تاثیر منفی نگذاشته است

کنند و به همین منظور تمرکز خود را بر فروش و نمایش آثار افرادی می‌گذارند که شناخته شده و به اصطلاح تضمین شده هستند. از پس همه تجربه‌های به دست آمده از روزهای کرونا ۹۹ به نظر می‌رسد سال ۱۴۰۰ هم برای هنرهای تجسمی، در بر همان پاشنه بچرخد و چه بسا با واکنش‌های فراگیر و از سویی کنترل شرایط، اوضاع به روال سابق خود برگردد یا حتی مسیر سومی را در پیش بگیرد که ترکیبی از همه تجربه‌های پیشین در زمان کروناست.

گردشگری

نبض کند موزه‌ها، عارضه بیماری کرونا

نتایج یک بررسی نشان داده مهم‌ترین موزه‌های جهان با کاهش ۷۷ درصدی بازدیدکنندگان روبه‌رو به طور متوسط ۱۴۵ روز را در سال گذشته تعطیل بودند. موزه‌ها در سراسر جهان طی یک سال گذشته با سنگین‌ترین پیامدهای ناشی از شیوع ویروس کرونا دست و پنجه نرم کرده‌اند و شمار بازدیدکنندگان موزه‌ها از ۲۳۰ میلیون نفر در سال ۲۰۱۹ به ۵۴ میلیون نفر در ۲۰۲۰ نزول داشته که از کاهش ۷۷ درصدی مراجع کنندگان به موزه‌ها در این بازه زمانی حکایت دارد.

بررسی سالانه نشریه «آرت نیوز پیپر» که شامل ۲۸۰ موزه مهم در سراسر جهان بوده است نشان می‌دهد این موزه‌ها در سال گذشته به طور متوسط ۱۴۵ روز درهای خود را به روی مردم بسته‌اند. موزه ملی چین که دومین موزه پر بازدید جهان پس از لوور فرانسه است از ابتدای ژانویه برای سه ماه به طور کامل تعطیل شد و پس از آن با کاهش ظرفیت ۹۰ درصدی بازدیدکنندگان مواجه شد و شمار بازدیدکنندگان از روزانه ۳۰ هزار نفر به تنها هزار نفر کاهش یافت. بر اساس اعلام سازمان جهانی گردشگری، شهر توریستی پاریس در سال گذشته تنها پنج درصد از ظرفیت گردشگری خود را دریافت کرد.

پرده نقره‌ای

سینماهای تهران تعطیل شد

مدیر کل روابط عمومی سازمان سینمایی از تعطیلی سینماهای تهران به دلیل قرار گرفتن پایتخت در شرایط قرمز کرونا خبر داد. مسعود نجفی عصر دوشنبه در گفت و گو با خبرنگار سینمایی ایرنا اظهار داشت: صبح دوشنبه ۱۶ فروردین با اعلام ستاد ملی مقابله با کرونا، وضعیت کرونا در شهر تهران از نارنجی به قرمز تغییر کرد تا با توجه به قوانین تمامی مشاغل از جمله سینماها تعطیل شد. وی افزود: طبق طبقه بندی اخیر سینماها به تازگی از مشاغل گروه سه به دو تغییر کرده بود تا در وضعیت نارنجی هم بتواند فعالیت کند اما حالا با قرمز شدن شهر تهران سینماها در باره تعطیل شد.

مدیر کل روابط عمومی سازمان سینمایی خاطر نشان کرد: به سامانه فروش بلیت آنلاین سینماها (سما) هم اعلام کرده ایم که بلیت فروشی را متوقف کنند و اگر وضعیت شهرهای قرمز به نارنجی تغییر پیدا کند، سامانه بلیت فروشی به طور خودکار فعال می‌شود.

به گزارش ایرنا، در حال حاضر فیلم‌های هفته‌ای یک بار آدم باش به کارگردانی شهرام شاه حسینی، خورشید تازه‌ترین ساخته مجید مجیدی، فیلم کمدی تکخال به کارگردانی مجید مافی، خون شد آخرین ساخته مسعود کیمیایی و لاله ساخته اسدالله نیک‌نژاد در سینماهای کشور در حال نمایش بود.

در فروش دو هفته‌ای نوروز نیز بر خلاف انتظار، فیلم سینمایی هفته‌ای یک بار آدم باش بیشترین و فیلم پرحاشیه لاله کمترین فروش را داشته‌اند.

فیلم‌های خورشید با بازی هنرمندانی چون طناز طباطبایی، جواد عزتی و علی نصیریان، تکخال به تهیه‌کنندگی محمدحسین فرحبخش و بازی پوریا پورسرخ، سحر قریشی، خون شد با بازی سعید آقاخانی به ترتیب در رده دو تا چهارم پر فروش‌های آکران نوروز قرار دارند.

■ برای تولید و اجرای قطعه زنده یاد چشم‌آذر مجوز دریافت کردید؟

اثر مذکور مجوز ارشاد دارد و قبلاً نیز اجرا شده، اما برای رعایت مسائل اخلاقی از خانواده زنده یاد چشم‌آذر اجازه گرفتیم و آن‌ها نیز ضمن اجازه اجرا، از این اتفاق بسیار خوشحال شدند. به هر حال یاد کردن از استاد چون زنده یاد ناصر چشم‌آذر در اتفاق و فرمتی نواختن جالبی است و چقدر خوب می‌شود که اگر هر از گاهی از استادان و پیشکسوتان هنر با بازخوانی و بازاجرای آثارشان قدر دانی کنیم.

■ اغلب خوانندگان پاپ بخصوص آن‌هایی که با چند تهیه‌کننده و کنسرت‌گذار فعال همکاری ندارند از سیاست‌های وزارت ارشاد در زمینه مدیریت حوزه پاپ انتقادهایی را مطرح می‌کنند. شما جزو این دسته از موزیسین‌ها هستید؟

من به جای انتقاد قصد دارم پیشنهادهایی را مطرح کنم. به نظر من وزارت ارشاد برای ضایع نشدن حق خوانندگان و دیگر عوامل موسیقی باید تمهیداتی را به کار گیرد. در کشور استعداد‌های بی‌شماری داریم و برای توجه و به کارگیری آن‌ها باید کارهای جدیدی انجام دهیم. زیرا به هر حال حق همه آن‌هاست که در عرصه موسیقی حضور داشته باشند. به نظر من برای به نتیجه رساندن این هدف وزارت ارشاد باید صدور مجوزها را به شرکت‌ها و موسسات فرهنگی هنری مرتبط بسپارد و در مقابل آن‌ها رازیر ذره‌بین قرار دهد. این درست نیست که خوانندگانی را که به تولید و ارائه آثار می‌پردازند زیر ذره‌بین باشند. شاید بهتر باشد که ارشاد با واگذاری این مسئولیت‌ها بر اساس الگویی مشخص به شرکت‌ها و موسسات، از آن‌ها لیست عملکرد بخواهد.

ارشاد کنسرت‌ها را از انحصار چند خواننده معدود خارج کند

سلامت و کادر درمان کشور تقدیم کرد. او در گفتگو با ایرنا، ضمن ارائه تعریف از مقوله «کاور» و بازخوانی آثار دیگر خوانندگان توضیحاتی داد. او همچنین با انتقاد از شیوه ارائه مجوز به خوانندگان توسط دفتر موسیقی پیشنهادهایی را برای تولید و ارائه آثار بهتر مطرح کرد.

■ به تازگی اثری از زنده یاد ناصر چشم‌آذر را بازخوانی و اجرا کردید. یعنی اثری از ایشان را کاور کرده‌اید؟ چه تعریفی از مقوله کاور ارائه می‌دهید؟

مقوله کاور اگر با دلیل و بر اساس تفکری که پشت آن قرار دارد درست انجام شود و در نهایت اتفاقی نو و ویژه را رقم بزند، نه تنها ایراد ندارد، بلکه اتفاقی خوب است. کاور کردن زمانی دچار اشکال می‌شود که خواننده و دست‌اندرکاران یک اثر برای شهرت و محبوبیت خود به واسطه خواننده مطرح دیگر و اثر او به سراغ این مقوله بروند که اتفاقاً همینطور هم هست و متأسفانه بسیاری از خوانندگان در کاور کردن آثار دیگران صرفاً به محبوبیت خودشان می‌اندیشند و چیزی بر اثر اصلی اضافه نمی‌کنند. این روند بسیار غلط است، زیرا اثر بازخوانی شده یک بار توسط خواننده اصلی به بهترین شکل و با کیفیت بهتر تولید و اجرا شده است. در نهایت نیز اثر بازخوانی شده کپی اثر اصلی است

آرین معتقد است وزارت ارشاد و دفتر موسیقی می‌تواند با سپردن مسئولیت‌هایی به شرکت‌ها و موسسات فرهنگی هنری، ضمن نظارت بر عملکرد آنها با سهمیه‌بندی مشخص، کنسرت‌ها را از انحصار چند خواننده معدود خارج کند تا شرکت‌ها موظف به کشف و بهره‌گیری از دیگر خوانندگان و استعداد‌های جدید شوند

طی دهه‌های اخیر اتفاقی که دامین‌گیر موسیقی بخصوص سبک پاپ شده مقوله «کاور» است. به طور کلی «کاور» یا کاور کردن «cover version» به معنای پوشش دادن، بازخوانی یا دوباره خوانی اثری است که قبلاً (شاید سال‌ها یا دهه‌ها قبل) تولید شده است. طی سال‌های اخیر خوانندگان بسیاری با عنوان «کاور» آثاری از خوانندگان نسل‌های گذشته را بازخوانی کرده‌اند که از میان آن‌ها برخی با کیفیت و بسیاری دیگر بدون هیچگونه بدعت و نوآوری صرفاً کپی آثار قبلی بوده‌اند.

شاهین آرین، نوازنده و خواننده موسیقی پاپ، که ضمن همکاری‌هایی با مرکز موسیقی صداوسیما در سالن‌های مختلفی در تهران از جمله تالار وحدت کنسرت پاپ برگزار کرده، چندی پیش به مناسبت فرارسیدن عید نوروز یکی از آثار شاد زنده یاد ناصر چشم‌آذر را با حضور محمدرضا عیوضی و خوانندگان دیگر در قالب نماهنگ منتشر و آن را به مدافعان

موسیقی

شاهین آرین مطرح کرد: